

Mats Hagner professor emeritus, SLU
Mats.Hagner@allt2.se, 070-64 222 44

2013-03-06

Rektor vid Sveriges Lantbruksuniversitet

Jag har varit gästforskare vid institutionen för skogsekonomi under min tid som pensionär 2000 till 2012-12-31. Vid den sistnämnda tidpunkten blev jag, utan förklaring, avstängd av prefekten Bengt Kriström. Han tog bort min hemsida hos SLU. Via den har jag spridit kunskap om mitt skogsbrukssätt Naturkultur, med en lärobok, och med ett nedladdningsbart datorprogram, som används vid den enda typ av gallring, som maximerar skogens långsiktiga värdeavkastning. Om prefekten på institutionen skogsekonomi tycker att min skogsskötsel bygger på så felaktig vetenskaplig grund, att min hemsida måste raderas, vore det värdigt en vetenskapsman, att med blanka vapen, dvs. med hänvisning till egen eller andras forskning, bevisa att den lära jag sprider är felaktig. Han har inte kunnat redovisa något vetenskapligt skäl till sitt agerande. Man måste beklaga ett så ynkligt beteende.

Det jag funnit och visat, antingen genom egen forskning, eller genom hänvisning till andras forskning, är att många av hypoteserna, som vår skogsvårdsplan grundades på när den infördes 1950, är falska (se länken <http://www.fsy.se/naturbruk/blanketter.asp> "Hagners Synd"). Mina beräkningar, som ju passar ypperligt på skogsekonomis hemsida, visar att svenska skogsägare årligen går miste om 8 miljarder kronor. Detta innebär att forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet, vars hypoteser användes vid lagens utformning, hittills kostat skogsägarna 500 miljarder kronor. Eftersom det konventionella kalhyggesbruket resulterar i uselt sågtimmer och alltför frodvuxen massaved, har förädlingsindustrin troligen förlorat lika stora värden.

I mina arbeten, som finns att läsa på skogsbiblioteket, och i internationella tidskrifter, påvisar jag även många andra ödesdigra misstag, som är ett resultat av forskarnas felbedömningar eller brist på kunskap.

Ett enda exempel: Maskinell markberedning förorsakar stora utsläpp av koldioxid, förstört renbete, systematiskt uttraderande av alla okända fornlämningar, otrivsel, utlakning av kvicksilver till vattendrag, förstörda lekbottnar för fisk och utdöende av flodpärlmusslan genom sedimentation m.m. I flera landsomfattande försöksserier i egen regi och genom litteraturstudier, har jag funnit att markberedning är helt onödig, inom hela landet. Man får lika bra resultat genom att sätta insektsskyddade plantor i ostört mosstäck, om planteringen utförs den första sommaren efter avverkningen. Jag har publicerat resultaten i en internationell tidskrift och i form av en populär framställning i Fakta Skog (Hagner, 1995 och 2008). Grönrisplantering kan utföras manuellt, och den blir både enklare och billigare än plantering efter markberedning. Jag vill upprepa att maskinell markberedning är onödig ur såväl ekonomisk som ekologisk synvinkel. Detta har dessvärre varit sant ända sedan 1950-talet då metoden infördes.

Den nytillträdde professorn Tomas Lundmark har själv sammanfattat min senaste landsomfattande försöksserie i skogsstyrelsens rapportserie (Anon 2008). Där ingår över 200 000 individuellt nummerade plantor. Han konstaterar att grönrisplantering, tio år efter avverkningen, gett samma överlevnad och lika stora träd som efter konventionell plantering på markberett hygge. Trots detta förordar han markberedning idag. Detsamma gör professor Urban Nilsson vid SLU som anser sig själv vara expert på markberedning.

Hur allvarlig situationen är kanske framgår av att jag 1996 tog kontakt med Riksantikvarien och beskrev de nyligen publicerade resultaten om grönriskplantering. En tjänsteman, vid namn Gren, fick i uppdrag av myndigheten att författa en rapport. Av den framgick att ämbetet skulle arbeta för att maskinell markberedning skulle upphöra eftersom den var onödig (Anon 1997). Alltsedan dess, i femton års tid, har maskinell markberedning förstört okända fornlämningar på två och en halv miljoner hektar. Under dessa år har varje skriftligt påpekande från mig, till Riksantikvarien, resulterat i att ämbetet slagit ifrån sig och hänvisat till att skogsstyrelsen är den myndighet, som skall se till att maskinell markberedning inte används i onödan.

Jag har tidigare varnat Dig, Lisa Sennerby Forsse, för det som gör att forskarna är ovilliga att förorda förändringar. I exemplet ”grönriskplantering” gäller det en nygammal metod som är gynnsam för både miljö och skogsindustri. Skälet till forskarnas konservativa hållning är det svenska systemet för tilldelning av forskningsanslag. Själv är jag övertygad om att de två nämnda professorerna är fullt medvetna om grönriskplanterings fördelar, men de anser sig få svårt att få anslag om de antyder att alla olägenheter som förorsakats av maskinell markberedning under ett halvt sekel, egentligen varit helt onödig. Effekten av att sprida sådan kunskap, ser Du exempel på, i det som drabbat mig nyligen: avstängning från att vara gästforskare på SLU, raseri av min hemsida med lärobok i skogsskötsel och radering av mina skrifter på skogsbiblioteket. Den bakomliggande orsaken är att hela skogsnäringen förlorar i prestige om de vetenskapliga sanningarna kommer fram. En forskare med sådant budskap måste tystas, inte gynnas med forskningsanslag.

I ett tidigare brev bad jag Dig, såsom erfaren sekreterare i statens råd för utdelning av forskningsanslag, att försöka påverka politiker till att ändra systemet. Det nuvarande tvingar forskare att arbeta med vardagsrationalisering i stället för med sådant, som drastiskt kan förbättra verksamheten. Det leder till stängda dörrar, eftersom forskarna tävlar om samma resurser. Det leder till smutskastning, därför en forskare vinner på att sprida förtal om en konkurrerande kollega.

Överbibliotekarien vid SLU Snorre Rufelt raderade i december 2012 alla mina eböcker som arkiverats under ett decennium. Raderingen av mina skrifter bekräftades senare av dekanus Peter Högberg. Dekanus intygade också att fakulteten aldrig fattat något beslut om att min anknytning till SLU som gästforskare skulle upphöra. Han hävdade även att fakulteten inte fattat beslut om att radera mina eböcker från biblioteket. Konstigt nog bad han inte om ursäkt för trakasserierna mot mig.

Överbibliotekarien har ju ingen som helst anledning, att ensam besluta att arkiverade skrifter i biblioteket skall gallras. Det måste alltså finnas en grupp tjänstemän i ställning ovanför fakultetsnivå, som gett överbibliotekarien order om att gallra skrifter som arkiverats på biblioteket. Dessa tjänstemän finns alltså nära Dig själv.

Jag har frågat bibliotekarien på skogsbiblioteket i Umeå, vem som gett order om raderingen, men inte fått något svar. Frågan är tydligen ytterst känslig och Du har all anledning att ta rätt på vem i SLUs ledning eller i styrelsen, som utfärdat ordern om trakasserierna riktade mot Mats Hagner.

Sedan ett par dagar tillbaka finner jag att mina eböcker åter går att läsa, när jag söker på skogsbibliotekets öppna arkiv Epsilon. Detta är mycket tillfredsställande, eftersom dessa

skrifter används flitigt av alla mina studenter och övriga lärjungar. Jag vill tacka för detta, eftersom min verksamhet kan fortsätta obehindrat.

Jag vill även framföra ett tack från alla dem som undervisar om min skogsbruksmetod Naturkultur och från alla de konsulter som hjälper enskilda skogsägare i landet, att tillämpa Naturkultur.

De ödeläggande trakasserier som drabbade mig i slutet av 2012 föranleddes, enligt min mening, av innehållet i skriften Hagner (2012,2): Utredning av Sveriges Lantbruksuniversitet leder fel på grund av bristande vetenskapliga metodik. Den kan läsas på länken (<http://www.fsy.se/naturbruk/blanketter/blankett120.pdf>).

I utredningen, som beställts av SLU och författats av Lars Lundqvist (LL), försöker LL övertyga skogsstyrelsen att skogsvårdslagen fungerar bra även för den skogsägare som tillämpar hyggesfritt skogsbruk. I min nämnda rapport bevisar jag att LL dragit felaktiga slutsatser av en stor tabell, som han tagit fram genom bearbetning av ett primärmaterial. Detta omfattar tusentals registreringar i elva blådade försöksytor. Dessa har behandlats med bländningsgallring, som för första gången utfördes 1913 och sedan pågick under många decennier.

När skogsstyrelsen begärde att få granska det bearbetade materialet vägrade LL att lämna ifrån sig siffrorna bakom ett punktdiagram. Jag vet att anledningen till LLs vägran var, att han sedan tolv år tillbaka, är fullt medveten om att en granskning av data skulle visa att hans slutsatser är felaktiga.

I sin vägran fick LL stöd av både skogsstyrelsen och skogsfakulteten, som påstod att siffermatrisen inte finns på SLU i januari 2012. Jag vet, och Du kan försäkra Dig själv, genom att läsa ”överklagan till kammarrätten” (<http://www.fsy.se/naturbruk/blanketter.asp>), om att både skogsstyrelsen och skogsfakulteten är fullt medvetna om att en granskning av data skulle visa att LLs slutsatser är felaktiga.

Detta tyder på att en grupp av tjänstemän inom SLU, krävde att skogsbiblioteket skulle censurera den nämnda rapporten. Gruppen beslöt att innehållet i rapporten absolut inte skulle få bli känt av studenter och allmänhet. Jag hade registrerat rapporten i Epsilons öppna arkiv, i november eller december 2012, på samma sätt som jag registrerat alla mina andra rapporter som arkiverats av skogsbiblioteket.

Du känner till att det inom statliga myndigheter gäller, att en handling som uppstår i tjänsten är att betrakta som allmän (Tryckfrihetsförordningen Kap 2, Riksarkivet RA-FS 1999:1). För forskare är det ju extra viktigt att ”bearbetningar som tillför sakuppgifter” är undantagna från gallring. Detta har påpekats av SLUs chefsarkivarie Renata Arovelius i en nyutkommen skrift som bifogas (Arkivering av forskningsdata..). Tidigare har chefsjuristen via SLUs hemsida sagt detsamma (se bifogade SLU Bevarande och gallringsplan..). Arovelius har, i direkt strid mot detta, tidigare framhållit i sin egen instruktion till de anställda på SLU, att bearbetningar och arbetsmaterial inte är allmän handling, och att forskare varken behövde arkivera eller lämna ut dessa handlingar (slå länken <http://www.slu.se/sv/bibliotek/publicera/sok-epsilon/> Sök ”Överklagan till regeringsrätten”). År 2004 gick det så långt att Dillon Chrimes blev godkänd doktor, trots att han vägrade lämna ut det dataset som jag efterfrågade vid spikningen av hans avhandling (framgår av ”Överklagan till regeringsrätten”). Anledningen var att jag visste att arbetet innehöll en helt

felaktigt utförd simulering (Chrimes och Lundqvist 2004). Chrimes fick stöd i sin vägran av prefekten Björn Hånell, och av handledaren Lars Lundqvist. Chrimes utnämndes till doktor i skogsvetenskap av betygsnämnden i vilken Urban Nilsson hade säte, trots att Nilsson var fullt informerad om att Chrimes vägrade lämna ut de siffror som behövdes för att opponera vid disputationen.

Forskaretiken påbjuder att var och en som publicerar en skrift måste vara så säker på att innehållet är korrekt, att han inte räds en kontroll. LLs vägran beror givetvis på att han vet att en kontroll avslöjar att han agerat falskt. Att han får stöd i sin vägran av skogsfakulteten är ett direkt bevis på att fakultetens ledning beslutat sig för att tysta Mats Hagners kritik, och godkänna brott mot Tryckfrihetsförordningen. Som framgår av min bifogade överklagan till kammarrätten av SLUs beslut, har mörkläggningen av vetenskapliga och juridiska oegentligheter pågått inom SLU i mer än ett decennium.

Utöver detta framgår av ”överklagan till kammarrätten”, samt av ”Handschrift 159” på Umeå universitets forskningsarkiv (Hagner 2012,1) att jag och mina professorskollegor för tio år sedan fåfängt försökte få undervisningen i våra ämnen att bedrivas på basis av aktuell kunskap. Detta misslyckades därför att prefekten PO Bäckström självsvåldigt valde att organisera undervisningen så, att vi inte kunde påverka vare sig innehållet eller valet av vem som skulle undervisa.

Trots att vi ämnesföreträdare redan på slutet av 1990-talet påpekade att innehållet i undervisningen, på institutionen skogsskötsel, var felaktig med avseende på vetenskaplig kunskap, har exempelvis LL fått fortsätta, sin medvetet felaktiga information till studenterna, ända tills idag.

I november 2012 bad jag en rad forskare vid SLU, att själva begära kopia på LLs bearbetning och utföra en kontroll av de slutsatser som han presenterat för Skogsstyrelsen. Jag framhöll den stora betydelse för hela skogsbruket, som LLs slutsatser hade. Ingen av forskarna har visat mig något resultat. Professorn i skogsskötsel, Tomas Lundmark, svarade att han hade viktigare saker för sig. Eftersom forskarna var medvetna om vad en kontroll eventuellt skulle visa, är detta åter ett bevis på, att man som forskare inte vågar stöta sig med ”skogsnäringen”. Det svenska systemet för tilldelning av forskningsanslag har korrumperat både universiteten och de statliga myndigheterna.

Åtalet mot Harald Holmberg i Lycksele tingsrätt är ett annat exempel på detta. När näringen/skogsstyrelsen fick läsa försvarets inlagor (”Tingsrätten Lycksele, Inlagor” <http://www.fsy.se/naturbruk/blanketter.asp>) blev ångesten stor. Man insåg att argumenten skulle förorsaka skandal, om de kom att ventileras inför pressen i en offentlig rättegång. Troligen fick skogsstyrelsens jurist i uppdrag att ordna så att åklagaren lade ner åtalet, vilket han gjorde strax före rättegången.

Det finns professorer som visat tillräckligt kurage för att säga sanningen. Dessa ställde upp i försvaret för Harald Holmberg (”Tingsrätten i Lycksele, Inlagor”). Thomas Thörnqvist förklarade i sin inlaga att ett bra sätt att odla fram virke med hög kvalitet var att tillämpa bruk av skiktad skog. Sune Linder och Jan Erik Hällgren påvisade det falska budskapet i både skogsvårdslagen och SLUs berömda prognosinstrument Heureka, dvs. att ett stort virkesförråd är liktydigt med hög produktion. De vittnade om att virkesförrådet skall vara lågt och att skogen skall vara naturligt skiktad för att största produktion av virke skall uppnås.

Jag har senare bett Tomas Lämås, som är den främste företrädaren för Heureka, att med det stora prognosinstrumentet simulera den utveckling som i verkligheten uppmätts i våra blädningsförsök. Att han inte svarat innebär, antingen att hans kontroll visat att Heureka leder fel, eller att han helt enkelt inte vågar utföra kontrollen i förvisning om att funktionerna är gjorda så, att produktionen stiger med ökande virkesförråd. Detta visar i så fall att Heureka motsäger blädningsytornas sanna resultat.

Såsom rektor måste Du göra något åt det forskningsetiska förfall, som skogsfakulteten drabbats av under lång tid. Ditt eftermäle blir gott om Du tar i med hårdhandskarna, eftersom detta gagnar hela skogsnäringens verksamhet, och vårt skogsekosystem. På sikt förbättras skogsforskningens rykte och dess effektivitet.

Se till att den rapport som censurerats av skogsbiblioteket arkiveras.

Sprid dess information till skogsnäringen och till de politiker som just nu brottas med kalhyggesbrukets negativa inverkan på möjligheten att uppnå de miljömål som riksdagen satt upp.

Sprid dess innehåll till alla politiska partier så att riksdagen i enighet kan besluta om att den nuvarande skogsvårdslagen ersätts av en ny som, till skillnad från den nuvarande, grundar sig på vetenskapligt testade hypoteser.

Använd rapporten för att göra det uppenbart för riksdagens ledamöter, vad Sveriges nuvarande ”demokratiska” system för utdelning av forskningsanslag leder till inom forskarvärlden: smutskastning, stängda dörrar, misstänksamhet, avund, censur, doktorander som godkänns trots att de vägrar lämna ut data som behövs för opposition, dvs. urusla avhandlingar.

Referenser

- Anon (1997) Markberedning och fornlämningar. *Riksantikvarieämbetet dnr 519-1483 00, 0-00.*
- Anon (2008) Naturkultur. Utvecklingen i försöksserien de 10 första åren. *Skogsstyrelsen, Rapport 23, 1-30.*
- Chrimes D. and Lundqvist L. (2004) Simulated volume increment of managed uneven-aged *Picea abies* stands in central Sweden. Paper 1 in: Chrimes, D. Stand development and regeneration dynamics of managed uneven-aged *Picea abies* forests in Boreal Sweden. *Silvestria, ISSN 1401-6230, ISBN 91-576-6538-9 304, 1-17.*
- Hagner M. and Jonsson C. (1995) Survival after planting without soil preparation for pine and spruce seedlings protected from *Hylobius abietis* L. by physical and chemical shelters. *Scandinavian Journal of Forest Research 10, 225-234.*
- Hagner M. (1995) Grönrisplantering - en praktisk metod på vanliga marker. *Fakta Skog 4, 1-4.*
- Hagner M. (2008) Berikande plantering i försök med Naturkultur. Överlevnad och tillväxt, med och utan markberedning. *ISSN 1654-4455, UBICON, Rapport, <http://pubepsilonsluse/3610/7>, 1-9.*
- Hagner M. (2012,1) Handskrift 159. Professor Mats Hagners arkiv (1934-) <http://www.foark.umu.se/samlingar/hand159.htm>. *Umeå universitetsbibliotek, Forskningsarkivet 1-2000.*
- Hagner M. (2012,2) Utredning av Sveriges Lantbruksuniversitet leder fel på grund av bristande vetenskapliga metodik (<http://www.fsy.se/naturbruk/blanketter/blankett120.pdf>). *UBICON 8, 21.*

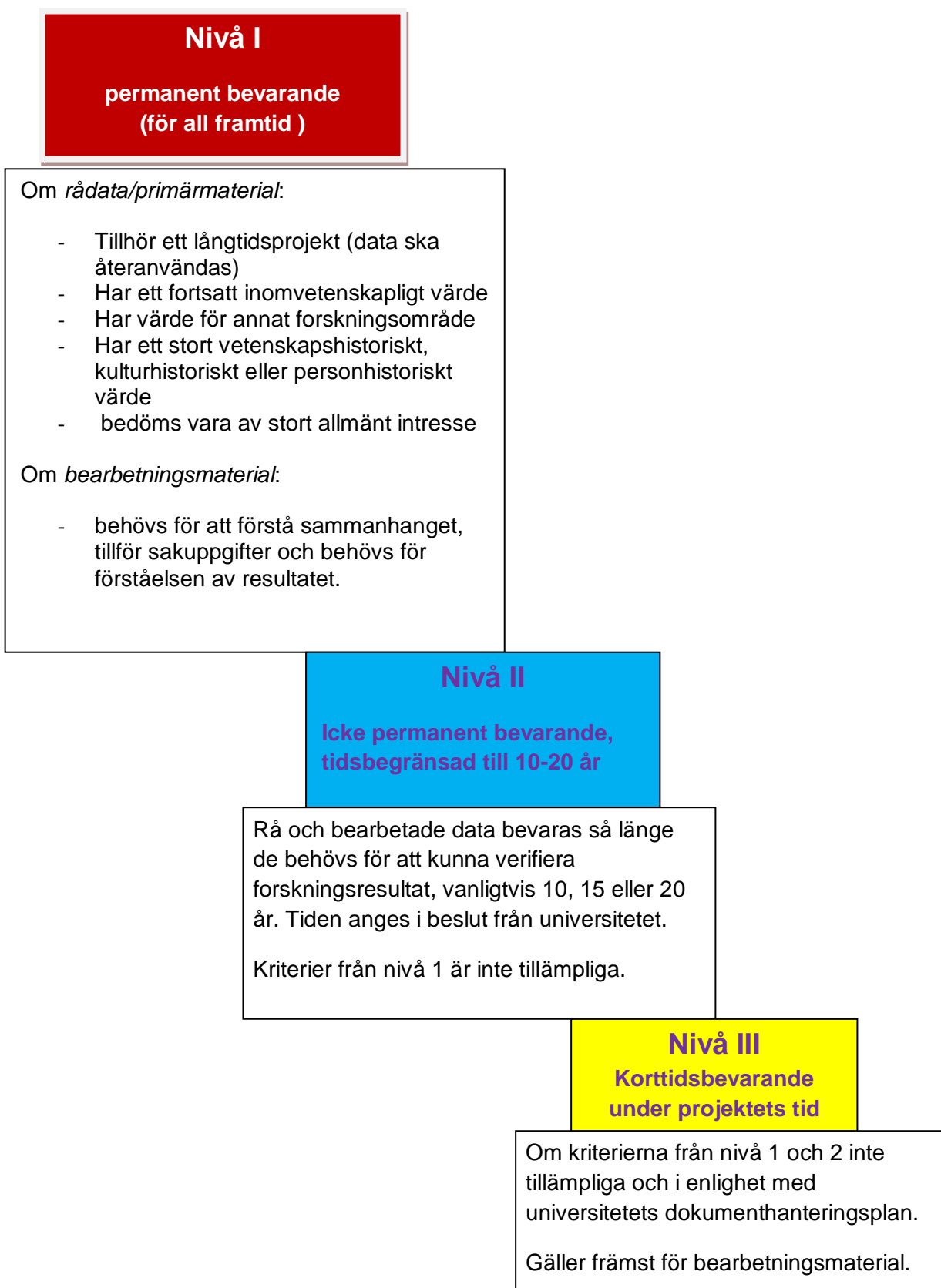
Dokumentation och arkivering av forskningsdata.

Checklista

Handlingar som alltid ska bevaras:

- Projektplaner, metod- och projektbeskrivningar
- Etiska riktlinjer, ansökan och beslut om tillstånd t.ex. från etiska kommittéer
- Korrespondens med finansiärer
- Protokoll eller annan dokumentation från styrgrupps-, referensgrupps- projektbudgetmöten e.d.
- Anslagsansökningar
- Kontrakt och beslut om medel
- Avtal
- Alla andra administrativa handlingar nödvändiga för genomförande av projektet: överenskommelser om deltagande i försök, om inköp av instrument och dyl.
- Korrespondens med förläggare – *peer review*
- Underlag för seminarier och konferenser (ej posters)
- E-postkorrespondens, forskarblogg, *twitter* eller andra sociala medier använda i forskningssammanhang
- Artiklar
- Avhandlingar
- Delrapporter
- Slutrapporter
- Konferensrapporter
- Publikationer, inklusive populärvetenskap
- Register över publikationer
- Pressmeddelanden
- Finans- och forskningsrapporter till sponsorer och finansiärer
- Ekonomisk slutredovisning som avslutar projektet

Handlingar/data skapade under datainsamling och dataanalys (rådata/primärmaterial och bearbetningsmaterial) ska utvärderas och bevarandetiden bestämmas enligt kriterier nedan:

OBS!

GALLRING SKA ALLTID DOKUMENTERAS